

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTAMĂNĂ

Sub conducerea D-lui SILIU RĂDULESCU Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
15, STR. JULES MIHELET, 15

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

I. Ionescu-Dolj. — *Rezoluțiunile Congresului internațional dela Palermo.*

Eugen Pellt. — *Sfârșitul interogatoriului,*

M. Lemeș. — *Un caz de retroactivitate.*

Jurisprudența română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție S. II-a.* — Curatelă. — Administrare. — Competință. (Maria I. St. Dinu).

Tribunalul Ilfov S. I. civ. cor. — Uzufruct. — Imbunătățiri.

Despăgubiri. (Florea Iacob cu Tudor Const.).

Recenzie. — *Orecte Ternoveanu:* Sechestru asigurător și sechestru judiciar de D. Cotruț.

Bibliografie.

Rezoluțiunile Congresului Internațional dela Palermo

În zilele de 3—8 Aprilie a. e. s'a ținut la Palermo în Sicilia, al III-lea Congres internațional al penaliștilor, organizat de „Asociațiunea internațională de drept penal”.

Erau reprezentate 22 state și prin delegațiuni atât de numeroase, că se poate spune că a fost unul din congresele cele mai reușite.

În afară de delegațiunile diferitelor state — cari numărau peste 500 persoane — erau încă reprezentate: Societatea Națiunilor, Uniunea internațională a dreptului penal și Institutul de cooperațiune internațională.

Numărul ne obișnuit de mare al congresiștilor, se explică nu numai prin importanța științifică a problemelor ce urmau a fi discutate, dar și ca un omagiu adus științei penale italiene, reprezentată prin penaliști de renume mondială, care, în timpul din urmă a reușit să înfăptuiască acea mare operă legislativă: Codul penal și procedura penală din 1931. În cari se găsește cristalizate progresele realizate de întreaga știință penală în ultima jumătate de veac.

Este neîndoios că și localitatea aleasă pentru ținerea Congresului a putut contribui să atragă numărul excepțional al congresiștilor.

În adevăr, *Palermo* (urbs aurea) e un oraș încântător, plin de soare, flori și legende, iar locuitorii săi sunt de o ospitalitate devenită legendară, din care cauză orașul era cunoscut în vechime sub denumirea de: „*la ville hospitalière*”. Dacă pe lângă aceasta se are în vedere și lucrările de artă veche, de toate genurile ce posedă, începând din secolul al XII-lea, se vede că nu fără motiv italienii au numit orașul: *la città felice*.

Chestiunile cari formau programul desbaterilor congresului, fiind de mare interes științific pentru penaliști, ne grăbim a publica în cele ce urmează,

cele șase chestiuni care formau programul desbaterilor și rezoluțiunile luate de congres, cu privire la acele chestiuni (1).

I. *Pentru ce delict e bine să se admită competența universală?*

Rezoluțiunea:

Considerând că sunt delict care vatămă interesele comune ale tuturor statelor, cum este pirateria, târgul de sclavi, de femei și copii, traficul de stupefiante, punerea în circulație și traficul de publicațiuni obscene, ruperea și deteriorarea cablurilor submarine, infracțiunile grave în materie de comunicare radioelectrică, în special transmiterea sau punerea în circulație a semnalelor de ajutor sau apelul de ajutor fals sau înșelător, falsificarea de monedă, falsificarea de hârtii de valoare sau de instrumente de credit, actele de barbarie, sau de vandalism capabile de a provoca un pericol comun.

Considerând că din mișcarea contemporană de codificare a dreptului penal, se desemnează un curent în favoarea universalității represiei unora din aceste delict.

Considerând că unele coduri sau proiecte incriminează deasemeni celelalte fapte grave care pun în pericol relațiunile internaționale.

Congresul exprimă dorința:

1) ca convențiunile internaționale actualmente în vigoare să fie revăzute sau că noi convențiuni să fie încheiate pentru a asigura universalitatea represiei tuturor infracțiunilor pe care Statele ar fi de acord să le considere ca vatămând interesele tuturor Statelor sau punând în pericol relațiunile internaționale;

2) că universalitatea dreptului de a pedepsi care atribuie tribunalelor țării unde delicventul a fost arestat sau țării căruia aparțin autoritățile care au arestat pe culpabil, să fie subordonată condițiunilor următoare:

a) unificării legislațiunilor țărilor contractante în ce privește incriminările faptelor susceptibile de o represiune universală;

b) întocmirii regulilor de cooperație între State destinate a asigura comunicația probelor în acuzare și descărcare.

3) în lipsă de condițiunile de mai sus, extradita este preferabilă;

4) atribuirea competenței tribunalelor țării unde

1) Volumul în cari sunt publicate lucrările preparatorii adică rapoartele speciale, prezintă un interes deosebit pentru juriști.

delicventul a fost arestat, este foarte de dorit chiar dacă este vorba de infracțiuni de drept comun și când extradiția culpabilului nu a fost cerută nici de către Statul, pe teritoriul căruia infracțiunea a fost comisă, sau ale cărui interese ea îi dăunează direct, nici de către Statul căruia aparține delicventul prin naționalitatea sa.

Ținem să adăogăm ca această rezoluțiune nu face decât să confirme cece admisesese și conferința internațională dela Varșovia din 1927, sub denumirea de *delicta juris gentium*.

Ca o consecință a acestei rezoluțiuni, atât codul penal italian din 1831 (art. 6) cât și cel polonez din 1832 (art. 9) precum și proiectul c. penal român (art. 10) conțin dispozițiuni speciale prin care recunosc competența universală, sau a lui *judex deprehensionis*, pentru delictele prevăzute cu rezoluțiune.

II. Juriul de onoare și delictele de difamațiune.

a) Proiect de rezoluțiune.

1. Este de dorit să se institue un juriu de onoare, ca instituție extra-judiciară, controlată de Stat, la care părțile ar putea avea recurs pentru protecțiunea onoarei lor.

2. Este deasemenea de dorit ca legislațiunile particulare să reglementeze această instituție în așa fel încât ea să poată fi sesizată *la cererea unei singure părți*.

3. În acest scop este de dorit ca judecătorul penal el însuși să poată fi constituit în juriu de onoare.

b) Proiect de rezoluțiune.

„Congresul este de părere că jurisdicțiunea ordinară trebuie să fie în întregime menținută și că facultatea, să fie dată ofensatului sau celor două părți, de a cere ca judecata să fie făcută de magistrat sau de un juriu constituit din oficiu de către același magistrat; în acest caz, magistratul sau juriul nu vor putea pronunța o pedeapsă.

c) Rezoluțiunea definitivă.

„Secțiunea a treia consideră că judecata în materie de delicta contra onoarei nu poate fi făcută decât de către judecătorul ordinar”.

Vezi și studiul nostru: *Tribunalele de onoare, trebuiesc introduse în legislațiunea noastră?* Publicat revista de drept penal și știință penitenciară (numărul festiv) din 1932 pag. 68 prin care propuneam aceeași soluțiune.

III. Este bine să avem alături de codul penal și de codul de procedură penală, un cod de executarea pedepselor?

Rezoluțiunea:

„Congresul recunoaște:

că pentru câmpul mai vast și pentru finalitățile complexe rezervate executării penale de către doctrină și legislațiunile noi, trebuie să se admită de azi înainte existența unui drept penitenciar, adică a ansamblului de norme legislative care regulează

raporturile între Stat și condamnat, din momentul când deciziunea judecătorului devine executorie până la îndeplinirea acestei executări, în sensul cel mai larg al termenului.

Totuși, considerând că acest drept penitenciar este încă într-o fază de elaborare, mai ales în ceea ce privește măsurile de siguranță, Congresul limitează dorința lui, în sensul ca de pe acum să se dea executării de care se vorbește, o sistematizare juridică completă.

Prin proiectul codului de procedură penală română, s'a creat un capitol special în care s'au prevăzut regulile referitoare la executarea pedepsei considerând prematur crearea unui cod al executărilor.

IV. Trebuie să se admită în materie criminală sistemul juriului sau al echevinagiului.

Rezoluțiunea:

Congresul crede:

— că în țările în care instituțiunea juriului este în tradițiile naționale, acesta poate fi cu folos amendat în recrutarea lui și funcționarea lui după spiritul fiecărei legislațiuni;

— că în țările care cred preferabil să substituie regimului Curții cu jurați, bazat pe separația faptului și dreptului, un sistem diferit, aceasta trebuie să comporte instituirea unui colegiu unic, format din unul sau mai mulți magistrați și jurați. Aceștia din urmă, cel puțin de două ori mai numeroși decât cei dintâi, trebuiesc aleși din toate categoriile sociale, să satisfacă unele condițiuni de demnitate morală și să posede o aptitudine intelectuală suficientă.

Rezoluțiunea e desigur criticabilă prin aceea că nu aduce o soluțiune problemei puse, ci nu face decât în mod *diplomatic* să recunoască starea existenței a celor două sisteme consacrate de legislațiunile pozitive. Se știe că Germania prin legea din 4 Ianuarie 1924, iar Italia prin legea din 1931, au introdus sistemul echevinagiului în locul juriului, ce aveau mai înainte.

V. Este bine să se asculte inculpatul ca martor în propria sa cauză?

Rezoluțiunea:

1. Principiul legislativ după care acuzatul ar putea fi admis să depună sub jurământ în propria sa cauză nu este recomandabil în legislațiunile continentale.

2. Totuși dacă o țară ar fi dispusă să admită mărturia acuzatului sub jurământ, nu ar putea s'o facă decât în cazul de infracțiuni urmărite la plângere privată și după legislațiunea sa procedurală actuală sau viitoare.

3. În plus, dacă mărturia acuzatului sub jurământ este admisă în cazul indicat mai sus, aceasta trebuie făcut cu îndoita garanție, ca să nu fie obligatorie pentru acuzat și că lipsa de cerere din partea sa de a depune, să nu poată în nici un fel constitui un prejudiciu defavorabil contra lui.

VI. *In ce mod s'ar putea obține o mai bună specializare a judecătorului penal?*

Rezoluțiunea:

1. Este necesar să se orienteze organizarea judiciară în fiecare țară spre o mai mare specializare dela judecător la criminal.

2. Această specializare va trebui să fie preparată de către un învățământ universitar, care va permite viitorilor magistrați și avocați să capete cunoștința științelor indispensabile pentru a putea îndeplini funcțiunile lor, ținând seamă de noua orientare a dreptului criminal.

3. Specializarea judecătorului criminal se va face progresiv, ținând seamă în fiecare țară de contingențele locale.

Rezoluțiunea consacra principiul specializării judecătorilor și deci a introducerii lui în legile de organizare judecătorească. Dacă toată lumea e de acord asupra principiului, aplicațiunea sau mai bine încadrarea lui în organizarea judecătorească devine foarte dificilă.

În țara noastră, principiul specializării a funcționat la instanțele din Ardeal, până la legea de organizare judecătorească din 1925. În vechiul regat nu a fost cunocut decât în vechiul nostru drept. El mai este consacrat și de legea organică a Curții de Casație, unde secțiunile sunt împărțite pe specialitate. Prin două proiecte alcătuite în timpul din urmă, s'a propus întropucerea specializării și anume prin proiectul d-lui Volcu Nițescu, din 1930 și proiectul d-lui Valeriu Pop, din 1932, proiecte, cari n'au fost însă transformate în legi. În avizul Consiliului legislativ, dat asupra acestor proiecte se găsesc unele precizii referitoare la modalitatea încadrării principiului în organizarea judecătorească română,

Ionescu-Dolj
Președinte la Consiliul
Legislativ

Sfârșitul Interogatoriului

Interogatoriul părților, astfel cum este admis de actuala noastră legislație constituie un mijloc de dovadă.

El consistă din mărturisirea făcută în instanță de părți, în anumite forme, și după o provocare din partea celeilalte părți.

Ceia ce caracterizează calitatea acestei probe, ar fi tocmai spontaneitatea răspunsurilor, cari procură sinceritatea, cel puțin atunci când este vorba de o persoană fizică. Căci după art. 233 pr. civ. „administrațiilor și stabilimentelor publice, precum și tuturor instituțiilor cari se guvernează de statute, urmează a li se comunica punctele asupra cărora au a răspunde”. Nu s'a putut face altfel, căci era nevoie ca toate aceste instituții să consulte în dosarele lor, lucrările aferente, spre a putea da răspunsurile cuvenite.

Totdeauna însă, aceste instituții consultă mai întâi serviciile lor de contencios, cari dau răspunsuri meș-

teșugite, astfel că în loc să prepare deslegarea priecinei, duc mai curând la întunecarea ei.

De aceia interogatoriul persoanelor morale nu conduce aproape totdeauna la nici un rezultat.

Nu tot acelaș lucru putem spune și despre dovada prin interogator, în contra persoane'or fizice.

La Francezi, punctele de interogator se comunică și acestora. Este una din cauzele pentru cari această dovadă găsește critici temeinice. „A comunica mai „d'inainte unei părți chestiunile ce-i vor fi puse, înseamnă a provoca răspunsuri pregătite anume și „minciuni preméditate”. (Garsonnet, *Traité de Procedure*, t. II, No. 798).

Pentru a îndrepta acest neajuns, legiuitorul nostru a suprimat necesitatea comunicării.

Dar, pentru ca interogatorul să poată funcționa ca mijloc de probă, se mai cere încă o condiție. Anume, legea trebuie să oblige partea chemată a răspunde la interogator, ca declarațiile ei să fie precise și „pertinente” — cum adaogă art. 333 pr. civ. franceză, adică (explică Garsonnet, tom. citat No. 789 nota 12) „relative la faptele asupra cărora poartă interogatorul „și fără nici o digresiune”.

Deși codul nostru de procedură civilă, nu conține în articolele sale această regulă, totuși practica noastră constantă a admis-o cu putere de lege.

Căci, s'a văzut că dacă judecătorul lasă partea să facă tot felul de digresiuni, fără a răspunde precis la întrebările ce i se pun, nu se ajunge la nici un rezultat.

Partea interogată, pentru a evita răspunsurile ce nu-i convine să dea, — deci tocmai acele cari ar lămurii pe judecători, va căuta foarte de multe ori să răspundă alături de chestiunile cari i se vor pune.

Astfel, nu numai că interogatoriul admis nu va reuși ca mijloc de dovadă, dar va face ca judecătorii să-și piardă timpul, ascultând poveștile nesfârșite cu cari părțile de rea credință vor încerca a-i induce în eroare.

Urma deci, ca legiuitorul de unificare să ție seama de regula admisă în practica noastră judecătorească, adaogând la disp. art. 227—236 pr. civ., un nou text în sensul că „răspunsurile părții chemate la interogator trebuie să fie precise, în intimă legătură cu întrebarea ce li se pune și fără nici o digresiune”.

Făcut-au astfel pregătitorii legiuierei de unificare?

Iată alineatul al patrulea, din art. 316 al noului proiect de procedură civilă:

„Partea chemată la interogator, poate ca în loc de a răspunde la întrebări, să expună liber starea de fapt despre care are cunoștință”.

Ceia ce înseamnă că partea chemată la interogator are facultatea nu numai de a nu răspunde la întrebările ce i se vor pune, dar chiar de a spune tot ceea ce crede de cuviință în apărarea ei.

În asemenea condiții, ne întrebăm dacă se va mai găsi vre-un individ destul de naiv, care să se lase a fi interogat „în sensul strict al cuvântului?”

Cu astfel de dispoziții, putem spune că s'a sfârșit o probă comodă, rapidă și eficientă, care intrase adânc în moravurile noastre judecătorești și ducea de cele mai adeseori litigiile la adevăratele lor soluții.

Mai mult încă, nu trebuie să uităm că interogatorul constituie o introducere la marea probă a jurământului. Desființând interogatorul, zdruncinăm jurământul — de care legislația noastră procedurală nu se poate lipsi.

Lăsând la o parte dificultățile de stil, căci proiectul de procedură civilă este scris într-o limbă ce are nevoie a fi tradusă în cea pe care o înțelegem noi, lăsând la o parte dispozițiile de amănunt pe care le conțin în mod inutil, în schimb ce principiile lipsese sau nu sunt expuse cu relief și limpezimea necesară, proiectul acesta parcă face într'adins să rupă cu o tradiție care ne este dragă tocmai pentru că este românească și generații de-a rândul au păstrat-o cu sfințenie spre a folosi acum de binefacerile ei și acei cărora în trecut li s'a impus cu forța brutală a asupritorului o altă tradiție, care nu este a noastră.

Dorește oare cineva o legiferare de unificare în aceste condițiuni umilitoare?

Eugen Petit

UN CAZ DE RETROACTIVITATE

Intr'un articol dedicat pare-se special unei adnotări făcute de mine ¹⁾ D-l D. G. Maxim îmi face cinstea de a se ocupa de o soluție de drept tranzitor pe care o aprobam, în același timp îmi dă o serie de sfaturi;

Pentru respectul acestei reviste, cași din cauza faptului că în articolele mele eu nu admit decât expunerea și combaterea ideilor și faptelor nelăsând loc aprecierilor — chiar obiective de ar fi — pentru aceste motive deci voi refuza net a face polemică și mă voi mărgini a apăra soluția de drept tranzitor pe care o aprobam.

Voi căuta întâi să mă pun din punctul de vedere al D-lui Maxim, adică voi admite că retroactivitatea se reduce la o chestiune de drepturi câștigate. Sper că în acest mod demonstrația mea va fi clară și pentru D-l Maxim. La sfârșitul celor de față, îmi voi permite însă a demonstra în mod sumar că în chestiunea din discuție nu e una de drepturi câștigate.

Ce opunea în adevăr Tribunalul Ilfov S. 2 com. ? Că un apel nevalid trebuie anulat chiar dacă posterior introducerii lui o lege nouă ar fi suprimat cauza care producea invaliditatea.

La aceasta răspunde D-l Maxim așa: „Forma actelor e supusă legii existente în ziua când au luat naștere” asta înseamnă mai pe scurt „tempus regit actum” și ar face înstățeza Tribunalului.

Dar, adăogă D-sa, „când însă aplicațiunea ime-

¹⁾ Articolul a apărut în Dreptul No. 16—17 a. c. sub titlul „Proceduri retroactive după legea asigurărilor”. Adnotarea mea se găsește în Dreptul No. 13/933.

diată a formelor legii noi la fapte juridice anterioare emisiunii sale nu poate cauza niciun prejudiciu, ci înlătură o nedreptate, ea trebuie să aibă loc”.

O condiție cel puțin recunoaște deci și D-l Maxim : aplicațiunea să nu cauzeze niciun prejudiciu. Condiția e prea largă însă — în felul acesta și simplele interese ar fi apărate. În sistemul drepturilor câștigate, numai lezarea unui drept câștigat dă loc la oprirea aplicării retroactive. Voi dovedi însă că în speță s'ar leza un drept câștigat admitându-se soluția preconizată de D-l Maxim.

În adevăr, dreptul câștigat nu presupune neapărat o hotărâre definitivă, chiar cauzele pendente sunt susceptibile a avea drepturi câștigate : de exemplu în cursul unui proces de anulare a vânzării unui fond dotal, o lege care ar permite alienarea fondurilor dotale ar atinge un drept câștigat, deși anularea nu s'a pronunțat încă definitiv.

Fie deci un apel care nu îndeplinește una din condițiile cerute pentru validitatea sa. Din momentul expirării termenului de apel, intimatul are drept a cere anularea apelului. Căci acesta e criteriul drepturilor câștigate (dacă în adevăr există unul care să nu fie o *petitio principii*) : Este expectativă atunci când fiind pus în poziție de a te apăra nu poți invoca interesul tău din cauza lipsei unui element extern, este drept câștigat în caz contrar.

Rezultă deci categoric că dreptul de a cere anularea apelului nedepinzând decât de puțința de a-l invoca în dezbateri, iar nu de vreun element extern, este un drept câștigat.

Iar lezarea oricărui drept câștigat e oprită de art. 17 din Constituție, cum a spus-o categoric înalta Curte de Casație cu ocazia legii conversiunii ¹⁾.

Numai în cazul când legea nouă lezează un simplu interes, numai atunci judecătorul o poate aplica chiar faptelor juridice anterioare (deși — dacă mă gândesc bine apelul e un „act” juridic și nu un „fapt” juridic). Desigur atunci când legea nouă înlătură o nedreptate, astfel judecătorul va prefera a nu leza nici măcar un interes.

Și acum, să mi se dea voie să declar că drepturile câștigate nu au ce căuta în dreptul tranzitor, că o lege poate fi retroactivă chiar când nu atinge un drept câștigat și invers o lege care atinge un drept câștigat poate să nu fie retroactivă (de exemplu o lege care ar reinstitui privilegiul general al fiscoi asupra mobilelor — privilegiu desființat prin legea din 13 Aprilie 1933 — nu are aplicație retroactivă pentru un tablou de ordine care se face după punerea ei în aplicare, dar în schimb lezează dreptul câștigat al creditorului presupus cu privilegiu ¹⁾).

¹⁾ Deși — precum m'am mărginit a afirma în adnotarea mea — asemenea dispoziție nu e în acord cu doctrina nouă care nu vede cu ochi buni autonomia voinții. Cine nu mă crede pe cuvânt să aștepte demonstrația într'un studiu mai amplu, în adnotări nu se pot decât enunța chestiunile incidente.

²⁾ Alt exemplu sunt legile de abrogare a Sclaviei, care nu operează retroactiv dar lezează drepturi câștigate.

Astfel că — socotind elucidată chestiunea dacă art. 1 din c. civ. admite aplicarea imediată și oprește retroactivitatea în sensul afirmativ— voi defini retroactivitatea (după Roubier de altfel), în felul următor :

Operează retroactiv o lege atunci când aplicarea ei presupune o ficțiune de preexistență a ei. Cu alte cuvinte atunci când legea nouă dă tărie unui act nul ca și cum ar fi fost în vigoare în momentul făcerii actului, sau invalidează un act valabil cașicum nulitatea pronunțată de lege ar fi existat în momentul făcerii actului.

Aplicația retroactivă a legii se poate deci constata imediat printr'o simplă diferență de date de îndată ce avem aface cu situații juridice deja constituite (care adică nu ar mai fi în curs de constituire).

Privită astfel, situația juridică de apelant, fiind definitiv constituită la expirarea termenului de apel rezultă că o lege care ar valida un apel nul introdus înainte de publicarea ei, ar presupune o ficțiune de preexistență a ei și ca atare ar fi retroactivă. Dar totuși o asemenea lege ar fi constituțională — căci în Constituție nu e trecută neretroactivitatea. Art. 1 din c. civ. oprește însă pe judecător să aplice o lege retroactiv, dacă legea nu o spune expres. Orice considerații de echitate nu pot face legală o procedare contrarie legii și aceasta indiferent de prejudicii.

Chiar legile de ordine publică nu pot fi aplicate retroactiv de judecător dacă legea nu-l autoriză. Nu e în căderea judecătorului să creieze ficțiunea de preexistență a legii, judecătorul ar încălca atribuțiile puterii legiuitoare dacă ar crea el ficțiuni legale.

Soluția dată de Tribunal este perfect juridică — chiar dacă nu este complect echitabilă. Echitatea nu e un criteriu juridic decât în lipsa altora, în speță însă art. 1 din codul civil ne dă alt criteriu.

Pentru a termina, ași vrea să relev faptul că în argumentația mea am socotit neechitabilă dipozitia veche din art. 51 din legea asigurărilor, deși sun departe de a fi convins de așa ceva.

M. Lemeș
avocat, București

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența dele 25 Mai 1932

Președinția D-lui C. G. Rătescu, Președinte

Curatela alienatei Maria Ion St. Dinu

CURATELĂ.—ADMINISTRAREA EI.—COMPETINȚA TRIBUNALULUI.—ART. 39 LEGEA JUDECĂTORIILOR DE OCOL.

Judecătoriile de ocol, potrivit legii lor organice, având deferite lor numai administrarea tutelei minorilor al căror patrimoniu nu trece de 100.000 lei, urmează că numai Tribunalului care a pronunțat interdicția, îi revine și administrarea curatelei per-

soanei interzise, indiferent de valoarea averei de administrat.

No. 324. — Stabilită competența Trib. Vlașca pentru a proceda conform legii la administrarea curetelei alienatei Maria I. S. Dinu.

Curtea deliberând,

Asupra cererii făcute, prin adresa No. 3510/932, de Tribunalul Vlașca de a se regula competența în cauza privitoare la curatela alienatei Maria Ion St. Dinu.

Având în vedere că din actele dosarului rezultă că judecătorul tutelar al Tribunalului Vlașca, procedând la înființarea curatelei alienatei Maria Ion St. Dinu, și constatând în baza inventarului întocmit de Primarul Comunei Nebuna-Velea, ca valoarea averei numitei alienate este în sumă de 5.000 lei, prin jurnalul No. 1981/931, și-a declinat competența în favoarea judecătoriei rurale Clejani.

Că judecătoria Clejani, căreia dosarul fusese trimis, motivând că potrivit dispozițiilor art. 39 legea judecătoriilor de ocoale, judecătoriile sunt competente să administreze numai tutelele în care valoarea patrimoniului este sub 100.000 lei, iar nu și curatelele care intră în exclusiva competență a tribunalelor potrivit normelor din codul civil, prin încheierea din 16 Ianuarie 1932 și-a declinat de asemenea competența dispunând a se sesiza această Inaltă Curte pentru regularea competenței.

Având în vedere că prin acest conflict negativ de jurisdicțiune, constituirea și administrarea curatelei susnumitei alienate găsindu-se întreruptă, această Inaltă Curte este chemată, conform art. 28 din legea sa organică, și art. 262 proc. civilă, să pronunțe în cauză cuvenitul regulament de competență.

Considerând că art. 456 legea sanitară, prevede că în ceiace privește ocrotirea intereselor lor materiale și ale familiilor lor, pacienților intrați în spitale și stabilimente psihiatrice, li se vor aplica dispozițiunile prescise de legea tutelară din codul civil și de celelalte legiuri în materie.

Considerând că potrivit dispozițiilor conținute în art. 438 și următorii din codul civil, instanța competente a se pronunța asupra punerii sub interdicție fiind tribunalul, înființarea și administrarea curatelei persoanei interzise revine, în mod logic, tot competenței tribunalului, fără distincțiune între interdicțiunea legală a condamnaților și interdicțiunea judiciară a celor aflați în stare obișnuită de imbecilitate, șminteală sau nebunie, și indiferent de valoarea averii de administrat, întrucât printr'o dispoziție expresă și categorică de lege, o asemenea însărcinare nu aparține competenței altei instanțe.

Considerând că, Judecătoriile de ocoale, ca jurisdicțiuni excepționale, neputând rezolva, atât în materie contencioasă cât și grațioasă, decât acelea afaceri cari le sunt anume deferite prin legea lor organică sau prin e dispoziție specială din oricare altă lege,

ele nu pot fi investite, pe cale de interpretare cu atribuțiuni care ies din sfera competenței lor „ratione materiae”.

Că, din dispozițiunile art. 39 legea judecătorilor de ocoale combinat cu art. 65 legea accelerării judecărilor din 1929, rezultând că numai administrarea tutelei minorilor — iar nu și a curatelei celor interziși, — este dată în competența judecătorilor când valoarea patrimoniilor de administrat nu trece de 100.000 lei, urmează de aci că instanța în atribuția căreia intră rânduirea curatelelor și supravegherea gestiunii acestora este numai tribunalul iar nu și judecătoria de ocol;

Că astfel fiind, instituirea și supravegherea administrării curatelei interzișilor aparținând exclusiv tribunalelor, în speță, regulându-se competența, cauza privitoare la curatela alienatei Maria Ion St. Dinu, urmează să fie trimisă judecătorului tutelar al Tribunalului Vlășca pentru a proceda conform legii.

Pentru aceste motive Curtea stabilind competența trimite cauza judecătorului tutelar al Trib. Vlășca.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I CIV. COR.

Audiența din 30 Ianuar 1953

Președinte d-l Hariton Udrea, judecător

Florea Iacob cu Tudor Const.

UZUFRUCT.— ÎMBUNĂTĂȚIRI. — CÂND EXISTA, CONSTRUCȚII SAU PLANTAȚII DIN NOU.—PENTRU ELE SE POT CERE DESPAGUBIRI

Art. 539 cod. civ., prevede, că uzufructuarul nu poate la încetarea uzufructului, să pretindă vre'o despăgubire pentru îmbunătățirile făcute lucrului dat în uzufruct, însă această dispoziție nu se aplică construcțiilor sau plantațiilor din nou, care nefiind simple îmbunătățiri, ei ele privind însăși ființa lucrului, pentru ele se poate cere despăgubiri.

No. 125.—Admis în parte apelul făcut de Florea Iacob.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Florea Iacob din comuna Cucuești-Plătărești, contra cărții de judecată civilă No. 16/931 a judecătorii București-mixtă, prin care s'a admis pe lângă acțiunea apelantului și cererea reconvențională făcută de pârâțul Tudor Constantin;

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților.

Având în vedere că apelantul Florea Iacob a susținut că în fața primei instanțe a introdus acțiune contra intimatului, pentru a-i lăsa în plină proprietate și posesie un teren, în suprafața de 25 arii, situat în comuna Cucuești-Plătărești; că prima instanță a constatat că apelantul i-a transmis intimatului numai folosința acestui teren de pământ, în schimbul unei folosințe procurate de intimat apelantului;

Prima instanță a admis acțiunea apelantului, însă în acelaș timp a admis și cererea reconvențională făcută de intimat, pentru a-i plăti apelantul valoarea viei plantate pe acest pământ;

Că prin apelul de față se susține de apelant, că el nu poate să fie obligat la valoarea plantațiilor, fiindcă nudul proprietar nu poate să fie obligat să plătească ameliorările făcute de uzufructuar, iar în cazul când se socotește că nudul proprietar poate să fie obligat la această plată, apelantul a cerut să se aibă în vedere expertiza făcută în fața Tribunalului;

Având în vedere că intimatul a susținut, că prima instanță a admis acțiunea apelantului, socotind că între părți a fost numai o transmisiune de uzufruct, desi între părți a fost un schimb; că intimatul nu a apelat cartea de judecată pronunțată; că admitându-se cererea reconvențională, intimatul a susținut, că hotărârea trebuie menținută, fiindcă expertul dela prima instanță putea să cunoască mai bine valoarea viei;

Având în vedere că acestea fiind susținerile părților, urmează să examinăm chestiunile discutate;

Având în vedere că din cartea de judecată apelată se constată că, prima instanță a considerat, că operațiunea juridică intervenită între părți a fost o transmisiune de uzufruct; că față de această constatare, prima instanță a admis acțiunea apelantului, obligând pe intimat să-i lase în plină proprietate și posesie terenul revendicat; că prima instanță a, mai admis și cererea reconvențională făcută de intimat, obligând pe apelant să plătească suma de 40.000 lei, valoarea viei plantată pe terenul revendicat; că în contra acestei cărți de judecată, reclamantul a făcut apelul de față, plângându-se numai de admiterea cererii reconvenționale; că în ceea ce privește acțiunea principală, ea este rămasă definitivă, prin neapelarea de către intimat;

Că deci rămânând definitiv judecat între părți, că între ele a intervenit o convenție de uzufruct, urmează să examinăm, dacă uzufructuarul poate să ceară valoarea plantațiilor de vie și în cazul afirmativ urmează să examinăm, care este valoarea acestor plantațiuni;

Considerând că după art. 539 cod. civ., uzufructuarul nu poate la încetarea uzufructului să pretindă vre'o despăgubire, pentru îmbunătățirile făcute lucrului dat în uzufruct; că acest text nu privește orice lucrare făcută de uzufructuar, ci numai îmbunătățirile făcute de acesta; că există și o rațiune, ca această dispoziție să privească numai îmbunătățirile, fiindcă îmbunătățirile ajutând folosința lucrului, este natural ca ele să privească pe uzufructuar;

Că acesta fiind înțelesul art. 539 cod. civ., urmează să examinăm, când are loc o îmbunătățire;

Considerând că există îmbunătățire, când la situația existentă din momentul începerii uzufructului, se fac adaosuri sau transformări, care ridică valoarea lucrului dat în uzufruct; astfel ar fi la o clădire dată în uzufruct, adaosul sau transformările clădirei, pentru îmbunătățirea ei, sau în cazul uzufructului unui teren cu plantațiuni, complectarea lipsurilor acestor plantațiuni;

Considerând că nu același lucru se întâmplă, când uzufructuarul unui teren, ridică o construcție pe acest teren, sau face o plantație pe terenul, pe care nu erau plantațiuni înainte; că aceste lucrări nu mai pot fi privite ca simple ameliorațiuni; că ele privesc însăși ființa lucrului; că având acest caracter, pentru ele se pot cere despăgubiri;

Considerând că există și o rațiune, ca uzufructuarul să fie despăgubit pentru aceste lucrări; într'adevăr principiul din dreptul roman, ca să nu-i se dea nici o indemnizație constructorului de rea credință, nu a mai fost menținut în legislația de acum; că echitatea a impus, ca și constructorului de rea credință să-i se plătească construcțiile, când se păstrează de proprietar; că dacă un constructor de rea credință poate să fie indemnizat, același lucru trebuie să se întâmple și cu uzufructuarul, care a făcut construcțiile sau plantațiile, pentru a mări valoarea lucrului, a cărui folosință el a avut-o;

Având în vedere că stabilindu-se cele expuse, în speța de față intimatul era îndreptățit să ceară să fie despăgubit, fiindcă se constată că acesta a plantat vie pe un teren, pe care înainte nu era nici o plantație;

Având în vedere că pentru stabilirea valorii plantațiunii, s'a admis la prima instanță facerea unei expertize; că expertul a arătat valoarea viei la 40.000 lei; că în apel s'a numit o nouă expertiză; că expertiza din apel a arătat valoarea viei la 1600 lei;

Având în vedere că suprafața plantată este de o jumătate de pagon;

Că din constatările experților se vede că vița este producătoare directă, iar vechimea este de 8—10 ani;

Că din cauză că nu este viță de calitate, valoarea arătată de expertiza dela prima instanță este exagerată;

Că în ceea ce privește raportul de expertiză depus la Tribunal, pentru a se ajunge la concluzia, că valoarea viței este de 1600 lei, se arată în el, că plantarea viei era oprită în momentul facerii expertizei, însă cum mai în urmă această măsură a fost ridicată, concluzia raportului, față de această situațiune, nu mai poate să stea în picioare;

Că, Tribunalul apreciind asupra valorii plantațiunii, o fixează la suma de 5000 lei;

Pentru aceste motive redactate de d-l jude Hariton Udrea, admite în parte apelul.

Semnați: *Hariton Udrea, G. Macarovic.*

Recenzie

Sechestrul asigurător și sechestrul judiciar, studiu de procedură civilă comparată de Dimitrie I. Cotrutz judecător consilier la tribunalul Prahova. Ed. Tipografia Română S. A. Ploești 1932 pag. 178.

D-l Dimitrie I. Cotrutz prezintă în volumul său două studii de procedură civilă comparată asupra sechestrului asigurător și celălalt asupra sechestrului judiciar.

Problema asigurărilor procedurale a devenit foarte actuală în ultimul timp odată cu scăderea simțitoare a moralei publice de după războiu și cu nesiguranța comerțului juridic ce o antrenează.

Sechestrul asigurător (saisie gagerie) este o măsură conservatorie în urma căreia unele bunuri sunt puse sub paza unui delegat al justiției pentru a împiedeca sustragerea lor din gajul pe care codul civil îl recunoaște creditorilor. Intru realizarea principiului abordat de acest așezământ de drept, prevede procedura civilă că creditorul, a cărei creianță este constatată prin act scris, și este ajunsă la termen, poate deodată cu chemarea în judecată pentru plata creanței sale, să înființeze un sechestrul asigurător pe mobilele datornicului său; același drept se acordă și creditorului care n'are act scris care însă într'un atare caz e obligat, că odată cu cererea de sechestrul să dea o cauție de a treia parte din valoarea reclamată.

În primul rând studiul d lui Dimitrie I. Cotrutz ne arată procesul evoluției ce a parcurs instituțiunea sechestrului asigurător dealungul diverselor jurisprudențe și legislații străine cât și ale țării noastre.

De altfel lucrarea care din punct de vedere documentar este foarte rațional întocmită tratează înainte de toate asupra condițiilor sechestrului asigurător purtând în acest capitol asupra persoanelor cari se bucură de el, asupra creanțelor garantate și condițiilor lor, asupra lucrărilor susceptibile de această măsură de conservare și asupra bunurilor mutate din imobilul închiriat fără consimțământul proprietarului său se ocupă de formele sechestrului asigurător relatând această parte despre formalitățile prealabile, despre depunerea cauțiunii, despre procesul verbal de sechestrul asigurător și despre ridicarea lui. Sunt dezbătute și efectele sechestrului asigurător și se mai tratează despre realizarea obiectelor sechestrului care capitol poartă atât asupra validării sechestrului cât și asupra vânzării obiectelor sechestrate.

În fine se tratează materia competenței atât în general cât și în special relativ la jurisdicțiunea instanțelor cu privire la afacerile de rătărire.

Folosindu-se autorul de o bogată documentație și comparând jurisprudențele și legile cele mai recente din Franța, Germania și Austria, cu cele dela noi D-l Dimitrie I. Cotrutz reușește să dea un tablou complet al evoluției sechestrului asigurător în fața noilor necesități create de schimbarea condițiilor de viață.

Studiul D-lui Cotrutz prezintă un deosebit interes deoarece e complet tratând despre măsura sechestrului și în materii speciale.

Astfel se ocupă de sechestrul asigurător în penal, în comercial, relatează în această parte a lucrării despre sechestrul asigurător asupra averii unei societăți comerciale de către creditorii personali ai unui asociat, despre sechestrul asigurător asupra mărfurilor în curs de transport și a unui vas, ocupându-se și de latura de drept internațional a problemei.

Capitolul final poartă asupra perimării în materie

și dezvoltă raportul legii accelerării judecăților și a concordatului preventiv cu privire la cererile de sechestrul asigurător.

Studiul d-lui Cotrutz e cu atât mai valoros, deoarece cuprinde o monografie plină de utilitate și pentru practicieni, oferind și o lucrare de doctrină bine întemeiată în domeniul dreptului comparat (francez, german, rus, bucovinean, transilvănean și român) ce rar întâlnim în scrieri de atari natură ce se referă de obicei aproape numai la doctrina și jurisprudența franceză și indigenă.

A doua parte a studiului privește instituțiunea conservatoare a sechestrului judiciar. Din definițiunea ce se da acestui așezământ de drept rezultă înainte de toate că este locul la sechestrul judiciar atunci când proprietatea sau posesiunea unui imobil sau unui lucru mișcător este litigioasă întră două sau mai multe persoane, astfel că acest sechestrul este depozitul făcut în mâinile unui terț a unui lucru asupra coruia două sau multe persoane au, sau pretind a avea drepturi, așteptând regularea lor definitivă pe calea justiției.

În studiul asupra sechestrului judiciar D-l Dimitrie I. Cotrutz consideră în primul rând aspectul actual al acestei probleme și ne arată dezvoltarea ce a suferit-o această instituțiune în sistemul procedurii civile franceze, române și în cele ale provinciilor reunite cu patria mamă, căci și în această materie condițiunile vieții economice și sociale post-belice au adus probleme și spețe noi cari au determinat evoluția de care se ocupă autorul în competențele sale expuneri.

Studiul în raportul amintit cuprinde în 5 capitole un bogat și documentar material.

Capitolul I poartă asupra conceptului și cauzele sechestrului asigurător asupra sferei lui de aplicare, asupra sechestrului jud. numit din oficiu, asupra celui al contumacelui, asupra instituirei sechestrului, asupra modului instituirei, dărei cauțiunii, jurisdicțiunii în atari chestiuni, asupra dreptului și obligațiilor sechestrului instituit, ca atare, reducerea numărului sechestrilor și ridicării sechestrului prin consimțământul părților.

Capitolul II se referă la sechestrul judiciar asupra bunurilor date prin legile de improprietărire dela 1864 și 1879, capitolul III tratează despre efectele numirii unui sechestrul judiciar, cap. IV despre neautoritatea lucrului judecat, iar capit. V, ultimul, despre sechestrul judiciar al bunurilor supușilor inamici, considerând legea din 21 Decembrie 1918, legea din 1918, modificarea legii din 21 Decembrie 1918, Decretele legi dela 8 Dec. 1918, și 18 Februarie 1919, având în fine în vedere și jurisprudența în raport cu legiferarea de războiu privitoare la bunurile supușilor inamici.

În anexă se tratează despre legea pentru suspendarea până la 15 Februarie 1932 a actelor de urmărire și executare asupra bunurilor rurale.

Vechiul, distinsul și neobositul colaborator al acestor reviste D-I D. I. Cotrutz care prin remarcabilul său studiu anterior de procedură civilă comparată tratând asupra recuzării (1930 Edt. Curierul Judiciar) și a asigurat un loc proeminent în rândul scriitorilor noștri juridici, a izbutit să ne dea și prin recenta sa monografie o lucrare de valoare atât din punct de vedere practic cât și din acel al doctrinei de drept.

Oreste Ternaveanu

Doctor în drept

BIBLIOGRAFIE

Recomandăm cititorilor noștri noul tratat:

Despre obligațiuni

de

N. JAC CONSTANTINESCU

Președinte la Curtea de Apel din București

O lucrare de însemnătate juridică, în care se găsește luminos expusă—pe lângă principiile generale ale materiei — ultima stare a doctrinei și jurisprudenței.

De acelaș autor:

Drept Civil: Despre contractul de locațiune.
Despre ipotecă.
Despre succesiuni.
Despre testamente.

Drept Comercial: Cambia.

Drept penal: Procedura penală.

Procedura civilă: Legea accelerării,

De vânzare la „*Curierul Judiciar*”

Str. Arta 5. — București

* * *

A apărut:

Jurisprudența Rezumată

*Deciziuni pronunțate de
Înalta Curte de Casație și Justiție*

Volumul I

Deciziuni civile și comerciale privitoare la procese din Ardeal judecate în cursul anilor 1921—1931.

Cu index alfabetic pe materii și pe articole

Intocmită

de

Sever Andru — Doctor în Drept — Avocat

Recomandăm cititorilor noștri această foarte meritorie și mult necesară lucrare.

* * *

A apărut în broșură:

Fillațiunea Nelegitimă

în

Proiectul Codului Civil

de **GEORGE P. DOCAN**

Consilier la Curtea de Apel din București

Remarcabil studiu juridic, care în parte, a făcut obiectul comunicării ținută de distinsul magistrat al Curții de Apel din București, la Institutul social român—secția juridică—in ziua de 23 Mai 1933.